

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

02 вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИЧНА ПСИХОДІАГНОСТИКА В ІНДИВІДУАЛЬНІЙ ТА
ГРУПОВІЙ РОБОТІ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри, проф. Опря Є.В.

Доцент кафедри, доц. Чернова Т. М.

Доцент кафедри, доц. Єрмуракі П.П.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії
Протокол №1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Євген ОПРЯ

Погоджено із гарантом ОПП _____ Євген ОПРЯ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

_____ Володимир ХАНЖИ
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів – 3 Годин – 90 Змістових підрозділів – 1	Галузь знань 05 «Соціальні і поведінкові науки» Спеціальність 053 «Психологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
		<i>Обов'язкова дисципліна</i>	<i>Обов'язкова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 1-й</i>	<i>Рік підготовки: 1-й</i>
		<i>Семестр: II</i>	<i>Семестр: II</i>
		<i>Лекції (12 год.)</i>	<i>Лекції (4 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>	<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (24 год.)</i>	<i>Практичні (6 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>	<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (54 год.)</i>	<i>Самостійна робота (80 год.)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>	<i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни компетентності, програмні результати навчання.

Метою навчальної дисципліни є надання здобувачам системних знань з теоретичних та практичних основ психодіагностики, основних принципів розробки психодіагностичного інструментарію, а також формування у студентів системи основних понять психодіагностики, адекватних уявлень про роль і місце психодіагностичних методик в системі психодіагностичного обстеження, про можливості та обмеження цих методик; забезпечення засвоєння етичних норм, неухильне дотримання яких є обов'язковим для фахівця-психодіагноста. Під час вивчення дисципліни допомогти здобувачам оволодіти ґрунтовними знаннями з практичної психології: теоретичних знань та практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, що виникають внаслідок інтенсивного стресу, психосоціальної реабілітації пацієнтів з наслідками дистресу, необхідних на первинному та спеціалізованому рівні надання медико-психологічної допомоги. Крім того, метою дисципліни є необхідність сформувати у здобувачів освіти компетенції, що наведені нижче у вимогах до рівня освоєння курсу. Оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями щодо психологічної реабілітації та методами психологічної реабілітації та психологічної допомоги, що дають змогу молодому фахівцю комплексно і практично підходити до питань оцінки пацієнта і його ресурсів, а також ефективно планувати систему взаємодії між психологом і пацієнтом.

Завдання дисципліни: під час вивчення дисципліни у здобувачів формуються здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері практичної психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів; застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальних (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 11. Здатність створювати, організовувати та реалізовувати різноманітні способи психологічного супроводу на етапах профілактики, діагностики та консультування щодо відновлення ментального здоров'я.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 12. Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження, відновлення ментального здоров'я та оцінювати її за критеріями адекватності.

Очікувані результати:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Знати:

- предмет, завдання, функції та місце психодіагностики в системі психологічного знання;
- основні етапи становлення та розвитку психодіагностики, ключові теорії та внесок провідних науковців;
- класифікацію та специфіку психодіагностичних методик (тести, опитувальники, проєктивні методики, методи спостереження та інтерв'ю);
- критерії якості психодіагностичних методів (надійність, валідність, репрезентативність, стандартизація, норми);
- особливості вимірювання інтелекту, пізнавальних процесів, емоційного й соціального інтелекту, креативності;
- принципи та структуру особистісних опитувальників (MMPI, 16PF Кеттела, ЕРІ Айзенка, модель «Великої п'ятірки» та ін.);
- проєктивні методики (тест Роршаха, ТАТ, тест Люшера, психогіометричний тест, «Неіснуюча тварина» тощо);
- методи психодіагностики мотиваційно-ціннісної сфери (опитувальники Річі–Мартіна, Шейна, методики Хоппе, Елерса, Рокича тощо);
- психодіагностичні методи дослідження міжособистісної взаємодії (соціометрія Морено, методика Лірі, Томаса, Роджерса–Даймонда, Снайдера та ін.);
- принципи і можливості візуальної психодіагностики (жести, міміка, колірна самопрезентація, невербальні ознаки емоційних станів);
- професійно-етичні норми та вимоги до психодіагностичної діяльності.

Вміти:

- організовувати та проводити психодіагностичне обстеження в індивідуальній і груповій формах;
- підбирати, застосовувати й адаптувати психодіагностичні методики відповідно до мети дослідження;
- аналізувати й інтерпретувати результати психодіагностичних досліджень з урахуванням індивідуальних і ситуаційних факторів;
- формувати психодіагностичний висновок та робити психологічний прогноз;
- використовувати методики вимірювання інтелекту, пізнавальних процесів, особистісних характеристик, емоційної сфери, мотивації та міжособистісних відносин;
- застосовувати принципи надійності, валідності й репрезентативності при доборі та оцінці тестів;
- користуватися методами візуальної психодіагностики для оцінки невербальної поведінки;
- дотримуватись професійних і етичних стандартів у психодіагностичній практиці;
- інтегрувати результати діагностики у процес консультування, психокорекції, психотерапії та психологічної допомоги;
- працювати як індивідуально, так і в команді, плануючи й реалізуючи комплексні діагностичні програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Психодіагностика як наукова дисципліна.

Місце психодіагностики в системі психологічного знання. Психодіагностика як область наукової психології. Предмет психодіагностики. Функції психодіагностики. Види психодіагностики за специфікою об'єкта і типу завдань практичної психології. Соціальні та етичні аспекти тестування. Кваліфікація і професійна відповідальність психолога. Медична, вікова, професійна і педагогічна психодіагностика. Діяльнісна і конфліктна психодіагностика.

Тема 2. Історія становлення психодіагностики.

Етапи становлення психодіагностики як наукової дисципліни. Дослідження індивідуальних відмінностей Ф. Гальтоном, Дж.Кеттелом. Система тестів А.Біне-Сімона. Поняття розумового віку. Коефіцієнт інтелекту. Використання тестів в цілях відбору та атестації кадрів у 30-ті роки у Франції та США. Розвиток проєктивних методів тестування (К.Юнг, Г.Роршах, К.Морган, Г.Мюррей). Прихильники і супротивники тестів. Вітчизняна історія психодіагностики. Перші психологічні лабораторії. Розвиток психотехніки і педології в 20-ті і 30-ті роки.

Тема 3. Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.

Жорсткоформалізовані методики (тести, опитувальники). Поняття про психологічні тести. Види тестів. Опитувальники. Малоформалізовані методики (спостереження, інтерв'ю, бесіда). Спостереження. Види спостереження. Інтерв'ю. Бесіда. Контент – аналіз як експертно – діагностична процедура психологічного дослідження. Процедура тестування. Підготовчий етап тестування. Умови та основні аспекти процедури тестування. Етапи психодіагностичного процесу. Інструкція та її роль в тестуванні. Клінічний і статистичний підходи до інтерпретації тесту. Діагноз та його види. Ситуаційні змінні: особистісні і поведінкові особливості експериментатора, стресові ситуації, діяльність перед тестуванням. Фактори, що впливають на відповіді обстежуваних: тренування, звичність і досвідченість у тестуванні. Помилки в інтерпретації і використанні тестів. Ставлення до проведення тесту. Фальсифікація і соціальне схвалення. Установки і стиль відповідей.

Тема 4. Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.

Статистичні показники розподілу. Середнє значення, медіана, дисперсія. Типи розподілів. Стандартизація шкал. Надійність як стійкість результатів тесту до дії сторонніх

факторів. Валідність як відповідність тесту вимірюваній психічній властивості. Репрезентативність як властивість вибіркової сукупності представляти характеристики генеральної сукупності. Значення репрезентативності для врахування обмежень у сфері застосування тесту. Конструювання тесту. Основні проблеми. Конструювання шкал. Стандартизація тестів. Адаптація зарубіжних тестів. Етапи емпірико-статистичної роботи при адаптації. Комп'ютеризація тестів. Основні вимоги. Позитивні та негативні сторони комп'ютерної версії. Процес адаптації. Постановка психологічного діагнозу. Модуль II. Практична психодіагностика

Тема 5. Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.

Визначення особливостей розвитку загального інтелекту за допомогою адаптованого варіанту методики Д.Векслера. Тест структури інтелекту Р.Амтхауера. Прогресивні матриці Дж. Равена як засіб виявлення рівня розвитку невербального інтелекту. Діагностика соціального інтелекту. Тести для діагностування емоційного інтелекту. Тести для психодіагностування креативності. Робота психолога з методиками діагностування особливостей пам'яті («Впізнавання фігур», «Методика визначення короткострокової пам'яті», «Оперативна пам'ять», «Образна пам'ять» та інш.), уваги («Коректурна проба», методика Мюнстерберга (визначення вибіркової уваги), «Таблиці Шульте», методика «Лінійний окомір»), логічного мислення («Прості аналогії», «Складні аналогії», «Порівняння понять», «Числові ряди»).

Тема 6. Особистісні опитувальники

Особистість як об'єкт психодіагностичного дослідження. Особистісні риси як психодіагностична категорія. Теорія рис особистості Р.Кеттела. Підхід Г.Айзенка до психодіагностики особистості. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості. Модель «Великої п'ятірки».

Тема 7. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.

Поняття проєкції. Види проєктивних методик. Теоретичне обґрунтування проєктивного підходу. Методика чорнильних плям Г. Роршаха. Тест тематичної апперцепції К. Моргана і Г. Мюррея. Тест вибору кольорів М.Люшера. Психогеоетричний тест. Тест «Кар'єра». Тест «Неіснуюча тварина».

Тема 8. Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.

Методики для вимірювання мотивів і мотивації. Діагностика мотивації досягнень. Методика оцінки рівня домагань Ф. Хоппе. Опитувальник Ш. Річі, П. Мартін «Мотиваційний профіль». Методика ціннісних орієнтацій М. Рокича. Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху та уникнення невдач Т. Елерса. «Методика діагностики соціально-психологічних установок особистості у мотиваційно-потребнісній сфері» О.Ф. Потьомкіної. Опитувальник «Якорі кар'єри» Е. Шейна (переклад і адаптація В. Чікер, В. Вінокурової); «Мотивація до кар'єри» А. Ное, Р. Ное, Д. Бахубер, тестопитувальник Ю. Орлова «Потреба у досягненні цілі».

Тема 9. Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.

Об'єкт і методи психодіагностики міжособистісної взаємодії. Види методів психодіагностики міжособистісної взаємодії. Класифікація методів психодіагностики міжособистісної взаємодії. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємовідносин. Методика діагностики міжособистісних та між групових відносин («соціометрія») Дж. Морено. Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса. Діагностика міжособистісних відносин (Т. Лірі). Методика діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда. Тест «Психологічна сумісність». Методика діагностики спрямованості особистості Б.Басса (Діагностична анкета). Методика діагностики оцінки самоконтролю в спілкуванні М. Снайдера.

Тема 10. Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.

Класифікація основних методів візуальної психодіагностики, їх характеристика. Вимоги до використання методів візуальної психодіагностики в роботі практичного

психолога. Психодіагностика жестів, пози та ходи. Психологічне значення оформлення зовнішності. Кольорова самопрезентація. Мімічні «формули» універсальних емоцій.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Лекції	Практичні заняття	СРЗ
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	2	2	6
2.	Історія становлення психодіагностики.	2	2	6
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	2	2	6
4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.		2	6
5.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.	2	2	6
6.	Особистісні опитувальники		2	6
7.	Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.		2	6
8.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.	2	2	4
9.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	2	4	4
10.	Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі		4	4
Разом 90		12	24	54

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Лекції	Практичні заняття	СРЗ
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	2		4
2.	Історія становлення психодіагностики.		2	4
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.		2	4
4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.		2	4
5.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.			4
6.	Особистісні опитувальники			4
7.	Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.			4
8.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.			4
9.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	2		4
10.	Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі			4
Разом 90		4	6	80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Лекції
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	2
2.	Історія становлення психодіагностики.	2
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	2
4.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.	2
5.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.	2
6.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	2
Разом 90		12

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Лекції
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	2
2.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	2
Разом 90		4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Практичні заняття
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	2
2.	Історія становлення психодіагностики.	2
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	2
4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.	2
5.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.	2
6.	Особистісні опитувальники	2
7.	Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.	2
8.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій	2

	роботі.	
9.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	4
10.	Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі	4
Разом 90		24

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Практичні заняття
2.	Історія становлення психодіагностики.	2
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	2
4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.	2
Разом 90		6

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	СРЗ
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	6
2.	Історія становлення психодіагностики.	6
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	6
4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.	6
5.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.	6
6.	Особистісні опитувальники	6
7.	Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.	6
8.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.	4
9.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	4
10.	Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі	4
Разом 90		54

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	СРЗ
1.	Психодіагностика як наукова дисципліна.	4
2.	Історія становлення психодіагностики.	4
3.	Специфіка психодіагностичного обстеження. Класифікація психодіагностичних процедур в індивідуальній і груповій роботі.	4

4.	Надійність, валідність і репрезентативність як основні критерії оцінки якості психодіагностичних методик. Тестові норми.	4
5.	Вимірювання інтелекту та пізнавальних процесів Методики діагностики інтелекту в індивідуальній і груповій роботі.	4
6.	Особистісні опитувальники	4
7.	Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі.	4
8.	Психодіагностика мотиваційно-ціннісної сфери в індивідуальній і груповій роботі.	4
9.	Психодіагностика сфери міжособистісної взаємодії в індивідуальній і груповій роботі.	4
10.	Візуальна психодіагностика. Проективні методики в індивідуальній і груповій роботі	4
Разом 90		80

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань, самостійне вирішення клінічних завдань.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

усне опитування, тестування, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності участі в роботі на занятті.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

Оцінювання теоретичних знань з теми заняття: методи: опитування, вирішення ситуаційних клінічних задач.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач має вільно володіти матеріалом, приймати активну участь в обговоренні теми та вирішенні ситуаційних клінічних задач, висловлювати свою думку з теми заняття, демонструвати творче мислення.
Добре «4»	Здобувач має добре володіти матеріалом, приймати участь в обговоренні матеріалу та вирішенні ситуаційних клінічних задач, висловлювати свою думку з теми заняття, демонструвати логічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач має відповідати на питання за темою, недостатньо володіючи матеріалом, невпевнено приймати участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних клінічних задач.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційних клінічних задач.

Підсумковий контроль: іспит.

Здобувач допускається до іспиту, якщо він виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії

виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Зміст і структура екзаменаційних білетів визначаються рішенням кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії ОНМедУ.

Оцінка за іспит є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

Критерії оцінювання результатів навчання на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією, використовує набуті знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач правильно відповів на всі поставлені питання (більш ніж 85% відповідей на запитання є правильними), точно дотримувався алгоритму виконання тесту.
Добре «4»	Здобувач достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією, використовує набуті знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач допустив незначні похибки у відповідях на поставлені питання (не менш ніж 75% відповідей є правильними), дотримувався алгоритму виконання тесту.
Задовільно «3»	Здобувач у неповному обсязі знає зміст теоретичних питань, володіє лише базовим обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Здобувач припустився значних похибок у алгоритмі виконання тесту та у відповідях на поставлені питання (не менш ніж 60% відповідей є правильними).
Незадовільно «2»	Здобувач не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Здобувач не зміг застосовувати теоретичні знання при вирішенні тестових завдань. Здобувач здебільшого не виконав тестові завдання (у більшості випадків не дав відповіді) та припустився грубих помилок і похибок (менш ніж 60% відповідей є неправильними або тестове завдання взагалі не виконано).

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Бали за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертуються з традиційної чотирибальної шкали за абсолютними критеріями у бали за 200-бальною шкалою, які наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна оцінка	Багатобальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент».

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань з дисципліни

11. Перелік питань для підготовки здобувачів вищої освіти до іспиту

1. Історія становлення наукової психології.
2. Актуальне питання сучасної наукової психології.
3. Предмет і завдання наукової психології
4. Види психологічних знань
5. Психологія як професія
6. Наукова і педагогічна діяльність професійних психологів
7. Галузі наукової психології
8. Наукова діяльність професійних психологів
9. Викладання як сфера діяльності професійних психологів
10. Основні напрямки діяльності психолога (психологічна допомога, психологічна підтримка і психологічний супровід).
11. Психопрофілактичний напрям в діяльності психолога і його завдання.
12. Психодіагностичний напрям в діяльності психолога.
13. Психологічна корекція основні завдання.
14. Психологічне консультування і його відмінність від психотерапії.
15. Психотерапія в рамках психологічної моделі.
16. Завдання психопрофілактичної роботи.
17. Основні завдання психодіагностики.
18. Професійно-етичні принципи в області психодіагностики.
19. Класифікація психодіагностичних модулів
20. Прийоми психокорекції, психоаналітичного, біхевіористичного і гуманітарних напрямках
21. Методологічні основи психодіагностичного напрямку.
22. Види і методи психологічного індивідуального і групового консультування
23. П'ятикрокова модель інтерв'ю
24. Форми практичної роботи психолога (різновиди тренінгової роботи).
25. Основні сфери діяльності психолога.
26. Завдання психології в системі освіти.
27. Психологічна допомога в сім'ях в подоланні різних психологічних проблем.
28. Психологічна робота в медичній сфері.
29. Психологія праці і організаційна психологія, основні завдання.
30. Психологічне консультування як професійна діяльність психолога.
31. Оцінка ефективності діяльності психолога.
32. Проблема саморозвитку психолога-професіонала.
33. Типи і рівні професійного життєвого і особистісного самовизначення психолога
34. Рівні організації можливостей які є у психолога-фахівця.
35. Типи особистості вченого психолога
36. Етичні проблеми професійного самовизначення психолога.
37. Проблема платності психологічних послуг.
38. Основні етичні принципи в роботі психолога.
39. Проблема загальнолюдських цінностей в роботі психолога
40. Особливості підготовки психологів і вузах
41. Види професійної діяльності психолога
42. Професійні спільноти, товариства, асоціації.

43. Психологія свідомості та самосвідомості.
44. Сучасні методи дослідження в науковій психології.
45. Основні методи психологічного визначення стану людини.
46. Медико-психологічні аспекти в соматичній, психіатричній клініках.
47. Психограма сучасного психолога..
48. Профорієнтаційна функція в роботі психолога.
49. Принцип конфіденційності.
50. Принцип професійної компетентності.
51. Основні принципи діяльності психолога.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Медична психологія. Підручник. М.М. Пустовойт, Є.В.Опря, О.Ю.Донець, П.І.Горячев, Т.М.Чернова. Львів: Новий світ-2000.-2021.-350 с.
2. Крюкова М. А., Лісовенко А. Ф. Практикум з психотерапії та психокорекції : навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології) кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2020. 40 с.
3. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. 304с.
4. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навч. посіб. / Т. М. Лисянська, – К.: Каравела, 2019.
5. Кокун О. М., Кодлубовська Т. Б. Психофізіологічна постстресова регуляція функціональних станів правоохоронців як засіб розвитку їх особистісно-професійних якостей. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Т. V: Вип. 19. Київ, 2019. С. 73–83.

Додаткова:

1. 1.Лісовенко А.Ф., Форманюк Ю.В. Психофізіолого-генетичні та нейропсихологічні основи заздрості // Габітус, Випуск 22. – Одеса, 2021.
2. 2.Москалець В. Мотиваційно-динамічний підхід до гри та ігрового психологічного змісту інших видів діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2020. – № 2. – С. 37-54.
3. 3.Москалець В. П. Загальна психологія: підручник (для студентів-психологів). К.: Ліра-К, 2019. 563 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні" <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про затвердження складу міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проекту Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-skladu-mizhvidov-a134r>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009—2015 роки «Безбар'єрна Україна» <https://www.kmu.gov.ua/npas/232167617>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщень, що надаються

- дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>
7. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14> Закон України «Про охорону дитинства».
 8. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-15> - Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні
 9. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1545-2000-%EF> - Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю». <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1197-07> - Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 р. № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини з інвалідністю та Порядку їх складання».
 10. Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті onmu.edu.info.